

Súd: Mestský súd Bratislava II
Spisová značka: B4-17P/16/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1418203373
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kalata
ECLI: ECLI:SK:MSBA2:2023:1418203373.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Bratislava II sudcom JUDr. Petrom Kalatom vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: K. zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava, dieťa rodičov: matka: M. v konaní zastúpená: JUDr. Barbora Vrbová, advokát so sídlom Wilsonova 6, 811 07 Bratislava a otec: A. v konaní zastúpený: A. v konaní o návrhu starej matky: V., v konaní zastúpená: JUDr. Libuša Dočkalová, advokátka so sídlom AK so sídlom Lachova 32, 851 03 Bratislava na zmenu úpravy styku starej matky s maloletým dieťaťom, takto

r o z h o d o l :

I. Stará matka maloletej K., V.e oprávnená stretávať sa s maloletou K. každú prvú nedeľu a každú tretiu sobotu kalendárneho mesiaca od 16:00 hod. do 16:20 hod. stredoeurópskeho času prostredníctvom videohovoru telekomunikačnej aplikácie Skype.

II. Matka je povinná maloletú na stretnutie riadne pripraviť a zabezpečiť pripojenie maloletej v stanovenom čase na komunikačnú aplikáciu Skype a zároveň zabezpečiť, aby stará matka mala vždy v stanovenom čase k dispozícii aktuálne údaje potrebné pre pripojenie sa s maloletou.

III. V prevyšujúcej časti súd návrh starej matky zamietá.

IV. Týmto rozsudkom sa mení rozsudok Okresného súdu Bratislava IV č.k. 25P/99/2016-44 zo dňa 21.11.2016 upravujúci styk starej matky s maloletou.

V. Týmto rozsudkom sa zrušuje uznesenie Okresného súdu Bratislava IV. č.k. 14P/1/2020-201 zo dňa 18.05.2022 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave č.k. 11CoP/216/2022-215 zo dňa 09.08.2022.

VI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom doručeným Okresnému súdu Bratislava IV dňa 28.06.2018 stará matka maloletej žiadala, aby súd zmenil úpravu styku starej matky s maloletou K. tak, že stará matka je oprávnená stretávať sa s maloletou každý párny kalendárny týždeň od piatka od 15.30 hod. do nedele 18.00 hod., od 01.07. od 9.00 hod. do 15.07. do 17.00 hod. a od 01.08. od 9.00 hod. do 16.08. do 17.00 hod. s tým, že stará matka maloletú prevezme a po ukončení styku odovzdá v mieste bydliska maloletej a matka je povinná maloletú k styku riadne pripraviť, a aby rozhodol, že ostatné časti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV č.k. 25P/99/2016-44 zo dňa 21.11.2016 ostali týmto rozsudkom nedotknuté. Podaním doručeným súdu dňa 30.06.2023 stará matka žiadala o rozšírenie pôvodného návrhu o ďalšiu úpravu a to tak, že stará matka je oprávnená stretávať sa s maloletou každý rok od 15.07. od 9.00 hod. do 15.08. do 18.00 hod. s tým, že stará matka maloletú prevezme v mieste svojho trvalého bydliska a po ukončení styku

odovzdá matke, a matka je povinná maloletú na stretnutie riadne pripraviť a odovzdať starej matke na adrese jej trvalého bydliska dňa 15.07. o 9.00 hod. a prevziať dňa 15.08. o 18.00 hod. na adrese trvalého bydliska starej matky, resp. alternatívne rozhodnúť o návrhu na styk maloletej v intenciách uznesenia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 11CoP/2016/2022-215 zo dňa 09.08.2022 pre prípad, že súd návrhu starej matky zo dňa 28.06.2018 nevyhoví.

2. Svoj návrh stará matka odôvodnila tým, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV č.k. 25P/99/2016-44 zo dňa 21.11.2016, právoplatným dňa 01.02.2017, súd rozhodol, že stará matka je oprávnená stretávať sa s maloletou každý nepárny kalendárny týždeň vo štvrtok v čase od 16.00 hod do 18.00 hod. a každý párný kalendárny týždeň v utorok a v piatok v čase od 16.00 hod. do 18.00 hod. s tým, že stará matka maloletú prevezme a po ukončení styku odovzdá v mieste bydliska maloletej a matka je povinná maloletú k styku riadne pripraviť. Stará matka uviedla, že súd otcovi maloletej, ktorý sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, po rozvoje neupravil styk s maloletou, čo znamená, že nie je rešpektované právo maloletej na osobný kontakt s oboma rodičmi. Maloletá je veľmi naviazaná na svojho otca, a preto sa stará matka obáva, aby jej dlhodobé odlúčenie od otca nespôsobilo psychickú traumu a nedošlo k pretrhnutiu ich citových väzieb. Matka maloletej nedáva žiadne záruky, že dobrovoľne v pravidelných intervaloch zabezpečí osobný kontakt maloletej s otcom, ani že namiesto otca bude stará matka môcť tráviť viac času s maloletou počas letných prázdnin. Matka maloletej starej matke uviedla, že maloletú jej nedá ani o deň navyše ako je v súdnom rozhodnutí. Možnosť návštevy otca s maloletou v ústave na výkon trestu odmieta aj napriek tomu, že maloletá sa za otcom pýta a sú tam vytvorené podmienky pre návštevy detí rodičov a na návštevu by stará matka obe odviezla. Aj vzhľadom na všetky zistenia, najmä pokiaľ ide o dlhodobú drogovú závislosť matky maloletej, sa stará matka domnieva, že rozšírenie styku nie je na ujmu rodičovských práv matky, ale garanciou rodičovských práv otca maloletej a garanciou práv maloletej na kontakt s rodičom a styk s blízkymi osobami. Stará matka má za to, že v záujme maloletej je rozšírenie jej styku so starou matkou, keďže má maloletá obmedzený styk s otcom. Maloletá je naviazaná na starú matku od útleho veku a stretávanie sa s ňou je pre ňu podnetné, pričom takouto formou sa stará matka môže podieľať na jej výchove a pomáhať matke, ktorá zostala na jej výchovu a starostlivosť úplne sama. Rozšírená úprava nebude ani proti záujmom matky maloletej, ktorá do rozvodu manželstva s otcom maloletej realizovala režim striedavej osobnej starostlivosti o maloletú. Matka odmieta komunikovať so starou matkou, neposkytuje jej žiadne informácie o zdravotnom stave maloletej, ktoré sú nevyhnutné pre výkon starostlivosti a nepripravuje ju riadne na styk. Matka maloletej stále opakovala maloletej, že sa vysťahujú do Spojených štátov amerických alebo do Ruska, kde budú bývať, čo starú matku znepokojuje. Matka sa totiž netají tým, že ju na Slovensku nič nedrží a prekážky, ktoré jej vysťahovaniu bránili, pominuli.

3. Otec sa vo svojom podaní doručenom Okresnému súdu Bratislava IV dňa 29.10.2018 vyjadril, že s návrhom starej matky súhlasí a podporuje ju v jej úsilí o prehĺbenie kontaktu, ktorý je v záujme maloletej. Uviedol, že maloletá je na starú matku citovo naviazaná a táto všestrannou starostlivosťou a rozvíjaním jej detských zručností má pozitívny vplyv na jej harmonický rozvoj. Význam tohto vplyvu vzrástol po otcovom odsúdení, odkedy mu matka maloletej neumožňuje žiadny kontakt s maloletou. Po tom, čo matka s maloletou v auguste 2018 vycestovala do zahraničia, nemá otec o maloletej žiadne informácie. Matka maloletej nekomunikuje s ním, ani so starou matkou maloletej a situácia sa nezmenila ani po tom, ako požiadal o pomoc Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave.

4. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky - starej matky, rodičov maloletej, kolízneho opatrovníka maloletého dieťaťa, oboznámil sa s listinnými dôkazmi v spise, a zistil nasledovný stav:

5. Rodičia maloletého dieťaťa boli rozvedení rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV č.k. 25P/138/2015-521 zo dňa 16.05.2018 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave č.k. 11CoP/228/2021-1078 zo dňa 08.03.2022. Zároveň súd rozhodol, že maloletá sa na čas po rozvoje zveruje do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal povinnosťou prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 30% zo sumy životného minima k rukám matky maloletej vždy do 15. dňa v mesiaci.

6. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV č.k. 25P/99/2016-44 zo dňa 21.11.2016, súd rozhodol, že stará matka maloletej je oprávnená stretávať sa s maloletou K. každý nepárny kalendárny týždeň vo štvrtok v čase od 16.00 hod. do 18.00 hod. a každý párný kalendárny týždeň v utorok a v piatok v čase od 16.00 hod. do 18.00 hod. s tým, že stará matka maloletú prevezme a po ukončení styku odovzdá v mieste bydliska maloletej a matka je povinná maloletú k styku riadne pripraviť.

7. Uznesením Okresného súdu Bratislava IV č.k. 25P/141/2018-15 zo dňa 01.08.2018, súd nahradil súhlas otca maloletej, a povolil vycestovanie maloletej do Spojených štátov amerických na dobu najviac 90 dní tak, že termín odchodu bude najskôr 01.08.2018 a termín návratu najneskôr do 30.11.2018.

8. Uznesením Okresného súdu Bratislava IV. č.k. 14P/1/2020-201 zo dňa 18.05.2022 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave č.k. 11CoP/216/2022-215 zo dňa 09.08.2022, súd rozhodol, že navrhovateľka - stará matka je oprávnená stretávať sa s maloletou K., každú prvú nedeľu a každú tretiu sobotu kalendárneho mesiaca od 16.00 hod. do 16.20 hod. stredoeurópskeho času prostredníctvom videohovoru komunikačnej aplikácie Skype a matka je povinná zabezpečiť pripojenie maloletého dieťaťa v stanovenom čase na komunikačnú aplikáciu Skype a v lehote do 3 dní od vykonateľnosti uznesenia oznámiť navrhovateľke prihlasovacie údaje k umožneniu skypového kontaktu s maloletou.

9. Dňa 03.12.2018 stará matka doručila súdu podanie otca maloletej adresované Centru pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže zo dňa 27.11.2018 (č.l. 43-45 v spise), na základe ktorej bola Office of Children's Issues, U.S. Department of State vo Washingtone, USA zaslaná žiadosť o návrat maloletej K. na územie Slovenskej republiky.

10. Na pojednávaní konanom dňa 23.01.2019 právna zástupkyňa matky uviedla, že nakoľko situácia a pomery sú výrazne zmenené aj na strane otca, aj na strane matky, tak ako občianka Spojených štátov amerických, sa nemá kam vrátiť na Slovensku a zabezpečiť dieťaťu život, musela situáciu riešiť tak, že jej zabezpečila zdravotnú starostlivosť, škôlku, svoju prácu a všetky potrebné záležitosti na život v Spojených štátoch amerických. V zásade matka bola nútená takto vyriešiť situáciu. Chcela vytvoriť kľudné rodinné prostredie, ktoré na Slovensku zabezpečiť nevie, nakoľko tu nemá zázemie. Akceptuje právo navrhovateľky na styk s maloletou, ale pred začiatkom konania mala stará matka nastaviť komunikáciu iným spôsobom, nakoľko v styku bránené nebolo, len situácia na Slovensku bola pre matku neudržateľná z viacerých dôvodov.

11. Právna zástupkyňa navrhovateľky - starej matky sa na pojednávaní dňa 23.01.2019 vyjadrila, že v čase, keď matka žiadala o dočasné vycestovanie do Spojených štátov amerických, už nemala záujem sa vrátiť a zavádzala súd svojou žiadosťou, pretože v tom čase tu matka fungovala úplne normálne, mala tu vytvorené všetky podmienky tak pre seba, ako aj pre maloletú, pretože mala prenajatý byt, prácu, poistenie, zdravotné zabezpečenie pre maloletú.

12. Listom zo dňa 04.06.2018 (č.l. 67) sestra matky maloletej pozvala matku maloletej a maloletú na návštevu k nej do Spojených štátov amerických, pričom adresa ich pobytu mala byť XX Greenmeadow Lane, Bedford, New Hampshire, USA XXX XX..

13. Podľa potvrdenia Peter Woodbury school, 180 County Road, Bedford, New Hampshire 03110 zo dňa 22.01.2019 (č.l. 68 v spise) matka preukázala, že maloletá bola študentkou predškolského zariadenia pre akademický rok 2018-2019.

14. Z potvrdenia Dartmouth - Hitchcock reumatológie v pavilóne Norte Dame zo dňa 21.01.2019 a zo dňa 23.09.2019 (čl. 76 a 153v spise) vyplýva, že maloletá je sledovaná v pediatrickej reumatologickej klinike od 18.01.2018 pre predtým diagnostikovanú pokročilú polyartikulárnu juvenilnú idiopatickú artritídu a je dôležité, aby maloletá mala povolené udržiavať 100% svojej lekárskej starostlivosti v Spojených štátoch amerických.

15. Z pracovnej zmluvy (č.l. 82-96 v spise) vyplýva, že matka maloletej pracuje ako poisťovací agent s číslom licencie XXXXXXXX.

16. Z potvrdenia vydaného spoločnosťou H. zo dňa 26.09.2019 vyplýva, že matka je ich zamestnankyňou ich spoločnosti od 22.07.2019 (č.l. 147 v spise).

17. Podľa potvrdenia Peter Woodbury school, 180 County Road, Bedford, New Hampshire 03110 zo dňa 25.09.2016 (č.l. 149 v spise) matka preukázala, že maloletá bola študentkou prvého ročníka pre akademický rok 2019-2020.

18. Z potvrdenia Dr. Melissy Wong MD zo dňa 26.09.2019 a 26.05.2023 (č.l. 155 a 307 v spise) vyplýva, že maloletá je pacientkou očnej lekárky Dr. Melissy Wong MD.

19. Z potvrdenia lekára Mukunda Dogiparthi, Sterling smiles, Profesionálne rodinné zubé lekárstvo zo dňa 24.09.2019 (č.l. 157 v spise) vyplýva, že maloletá je ich pacientkou a v ich starostlivosti od 06.09.2018, pričom na vyšetrenia chodí v pravidelných 6 - mesačných intervaloch.

20. Podľa listu Peter Woodbury school, 180 County Road, Bedford, New Hampshire 03110 zo dňa 02.10.2019 (č.l. 159 v spise) je maloletá v škole označená ako pohotová a priateľská. Zúčastňuje sa v triede a má priateľov, pričom v prvom ročníku sa jej výrazne darilo.

21. Uznesením Okresného súdu Bratislava IV č.k. 17P/16/2018-171 zo dňa 27.11.2019, súd konanie prerušil do právoplatného skončenia konania iniciovaného otcom maloletej, o návrat maloletej do krajiny obvyklého pobytu.

22. Podľa rozhodnutia konania č. 657-2019-DM-00229 vydaného Štátom New Hampshire, pôsobnosť súdu obvod č. 9 - Súdny obvod NH - oddelenie rodiny v Merrimack zo dňa 03.03.2020 (č.l.186-187 v spise), sa potvrdila registrácia slovenských rozhodnutí o opatrovníctve. Výkon rozhodnutia je potrebný, keďže matka porušila slovenské rozhodnutie, ktoré obmedzuje jej pobyt v Spojených štátoch amerických najdlhšie do 30.11.2018, pričom slovenský súd má naďalej právomoc a prebiehajúce konania sú riadne pred týmto súdom. Napriek tomu však americký súd nemohol ignorovať skutočnosť, že slovenský súd prerušil konanie v súvisiacich veciach a nerozhodol o výkone svojho vlastného rozhodnutia. Z tohto dôvodu sa výkon rozhodnutia o opatrovníctve, ktorý obmedzuje návštevu maloletej v Spojených štátoch amerických pozastavil do nariadenia slovenského súdu o návrate matky a maloletej.

23. Podľa kópie elektronického lekárskeho záznamu Bostonskej detskej nemocnice, 300 Longwood Avenue, Boston, MA 02115 zo dňa 01.06.2023 (č.l. 306 v spise), maloletá nasleduje reumatologický program v Bostonskej detskej nemocnici na diagnostiku juvenilnej idiopatickej artritídy.

24. Podľa potvrdenia Bedford Center Internal Medicine and Pediatrics zo dňa 25.05.2023 (č.l. 308 v spise) je maloletá vedená ako pacientka pediatričky Jennifer Pelli Packardovej.

25. Z vysvedčenia základnej školy Bedford School District za akademický rok 2022-2023 (č.l. 311-312 v spise) vyplýva, že maloletá robí v triede veľké pokroky, je kooperatívna pri práci v malej skupine, ako aj v rámci celej triedy. Stala sa oveľa zanietenejšou účastníčkou, ktorá sa rada zapája do diskusií v triede. Maloletá je motivovaná študentka, ktorá je vždy ochotná pomôcť svojim rovesníkom.

26. Z potvrdenia New Morning Schools - programu školského veku zo dňa 25.05.2023 (č.l. 314 v spise) vyplýva, že maloletá je v ich školských programoch od 07.09.2022 a cena za týždeň daného programu je 80,- dolárov, pričom tieto náklady sa uhrádzajú za týždeň počas školského roka, od septembra 2022 do júna 2023.

27. Podľa Certifikátu Preply vystaveného Kirillom Bigai, generálnym riaditeľom (č.l. 316 v spise), maloletá úspešne absolvovala 29 hodín japonských lekcií s lektormi overenými Preply.

28. Z výpisu o komunikáciách medzi maloletou a otcom maloletej, maloletou a starou matkou maloletej (č.l. 323 v spise) vyplýva, že komunikácia prostredníctvom Skype medzi otcom a maloletou sa uskutočňuje v pravidelných intervaloch trikrát za mesiac od júna 2022 a so starou matkou dva krát za mesiac od septembra 2022.

29. Podaním doručeným súdu dňa 30.06.2023, ktorým navrhovateľka - stará matka žiadala rozšíriť návrh zo dňa 28.06.2018, odôvodnila tým, že je vynútené správaním matky, ktorá maloletú neoprávnene zadržáva na území Spojených štátov amerických. Rozšírený návrh je v záujme maloletej, nakoľko dieťa má právo na zachovanie totožnosti, vrátane štátnej príslušnosti a rodinných vzťahov uznaných zákonom s vylúčením nezákonných zásahov.

30. Stará matka na pojednávaní dňa 04.07.2023 uviedla, že v poslednej dobe je komunikácia medzi maloletou a starou matkou oveľa lepšia. Naposledy sa maloletá počas hovoru na starú matku pozerala,

reagovala na ňu, odpovedala jej a sama sa pýtala otázky. Týka sa to však len posledného hovoru. Dovtedy sa stávalo, že maloletá mala často buď iný program, alebo nebol zapnutý zvuk, len jej niečo napísala. Počas tej komunikácie si maloletá kreslila, čítala, prípadne hrala počítačové hry. Teraz už táto komunikácia trvá okolo 20 minút. Posledná komunikácia bola z jej pohľadu ukážková, nakoľko prebiehala tak, ako by si to stará matka predstavovala.

31. V priebehu konania na pojednávaní dňa 20.09.2023 matka maloletej poukázala na to, že sa snažila vždy správať morálne, ku všetkým vrátane starej matky a tak aj komunikovať. Snažila sa vždy vytvárať dobré a zdravé prostredie pre výchovu maloletej. Stará matka sa s maloletou stretávala po 2 hodiny 2 krát týždenne. Tieto stretnutia prebiehali normálne, stará matka ju väčšinou niekde zobrala, avšak pred ich cestou sa tento harmonogram menil, ku ktorému sa matka nemala problém prispôbiť. Matka uviedla, že v auguste 2017 sa jej stará matka vyhrážala, že v prípade, keď sa presťahuje, tak za podmienok, ktoré stará matka určila. Stará matka vždy prišla, aby strávila s maloletou nejaký čas, povedala matke, čo chce s ňou robiť, ale že matka musí plniť všetko, ak chce, aby maloletá mala matku. Matka má za to, že stará matka by mala zmeniť svoje správanie pri komunikácii s maloletou, nakoľko niektoré otázky (v rámci súčasnej SKYPE komunikácie) voči maloletej vyzerajú akoby si chcela niečo skontrolovať. Taktiež uviedla, že od roku 2018 stará matka nikdy matku maloletej nepožiadala, že by mala záujem navštíviť maloletú v Spojených štátoch amerických. Matka sa tiež vyjadрила, že maloletá hovorí po anglicky, pričom pre malé deti v ich vývoji z hľadiska jazyka je dôležitý jazyk školy a prostredia, do ktorého sa potrebujú integrovať.

32. Právna zástupkyňa starej matky titulom záverečnej reči na pojednávaní dňa 20.09.2023 uviedla, že pobyt maloletej v Spojených štátoch amerických je nezákonný. Maloletá vycestovala spolu so svojou matkou v auguste roku 2018, a to na základe uznesenia Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 01.08.2018, pričom predmetné neodkladné opatrenie presne vymedzilo, že najneskorší dátum návratu je 30.11.2018. Matka maloletej toto súdne rozhodnutie nerešpektuje a do dnešného dňa maloletú na Slovensko nevrátila. Dané konanie však bolo vyvolané skôr, ako matka odišla s maloletou do zahraničia. Pôvodná úprava bola upravená rozsudkom č.k. 25P/99/2016-44 zo dňa 21.11.2016 a toto rozhodnutie umožňovalo osobný kontakt starej matky s maloletou. V návrhu, ktorý je predmetom tohto konania sa domáhala rozšírenia o víkend. Aj, keď došlo k zmene pomerov, táto zmena pomerov nie je zákonná, a preto stará matka navrhuje, aby maloletá každý rok strávila u nej na Slovensku jeden mesiac. Je vhodné, aby maloletá mala príležitosť navštíviť svoje rodné mesto, spoznať svojich príbuzných za účelom stmelenia rodiny. Stará matka bola najbližšie maloletej od samého narodenia, starala sa o ňu, pomáhala aj matke v rôznych životných situáciách mimo úpravy nariadenej súdom. Komunikácie prostredníctvom aplikácie Skype nie sú dostatočné, a preto osobný kontakt, kedy by maloletá prišla na Slovensko, by určite prospel všetkým rodinným príslušníkom. Komunikácia medzi starou matkou a maloletou začala až dňa 05.08.2020, teda až po viac ako 2 rokoch odkedy matka vycestovala s maloletou do Spojených štátov amerických. Matke nič nebránilo od roku 2018 do 2020, aby ten vzťah udržiavala, čo by bolo prospešné pre maloletú, aj pre starú matku. Napriek tomu, čakala až na súdne rozhodnutie, ktorým bol nariadený kontakt prostredníctvom aplikácie Skype. Je pravda, že matka tento kontakt technicky pripraví, ale dieťa pripravené ako také nie je. Nie je sústredená na starú matku na obrazovke, nepozera sa na ňu. Z prehľadu o hovoroch medzi starou matkou a maloletou vyplýva, že tieto hovory netrávajú 20 minút ako má stará matka nárok, ale menej.

33. Právna zástupkyňa matky trvala na tom, že matka so starou matkou nemala a nemá pozitívny vzťah. Už len skutočnosť, že stará matka mala pred odchodom do Spojených štátov amerických súdom určený styk konkrétne od roku 2016 svedčí o tom, že tie vzťahy neboli dobré. Stará matka má momentálne upravený styk s maloletou 2 krát do mesiace prostredníctvom aplikácie Skype. Má za to, že už táto úprava je pre maloletú vyčerpávajúca a nesleduje svoj účel vzhľadom na starú matku, ktorá tento styk nevyužíva na budovanie vzťahu s maloletou. Matka zastáva názor, že je v záujme maloletej, aby poznala príbuzných svojho otca, ale nie spôsobom, ako koná stará matka. Podľa ich názoru, celú túto realizáciu styku stará matka zneužíva na otváranie ďalších súdnych sporov a v neposlednom rade, kvalita tohto styku nie je žiadna vzhľadom na rečovú bariéru medzi starou matkou a maloletou.

34. Zástupkyňa otca súhlasila s návrhom starej matky, aby tento vzťah bol rozšírený aj na osobný vzťah na Slovensku, pretože je v záujme maloletej, aby prehlbovala vzťah s rodinou otca na Slovensku.

35. Kolízny opatrovník mal vzhľadom na vykonané dokazovanie za to, aby sa styk maloletej so starou matkou naďalej realizoval prostredníctvom videohovorov 2 krát do mesiaca, nakoľko táto forma komunikácia aktuálne prebieha, aby boli zachované rodinné väzby.

36. Podľa § 25 ods. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“), ak je potrebné v záujme maloleteho dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.

37. Podľa § 26 zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

38. Súd v konaní rozhodoval s ohľadom na zmenu pomerov, ktorá nastala oproti stavu, kedy súd naposledy rozhodoval o úprave styku starej matky s maloletou. Samotná starou matkou tvrdená skutočnosť, že súd v konaní, v ktorom rozviedol manželstvo rodičov maloletej, neupravil styk otca s maloletou a s tým spojený zámer starej matky rozšírením jej styku s maloletou túto absenciu rozhodnutia o úprave styku de facto suplovať, aby stará matka mohla chodiť s maloletou otca navštevovať do výkonu trestu, nepredstavuje zmenu pomerov, odôvodňujúcu postup podľa ustanovenia § 26 zákona o rodine). Zmena pomerov spočíva v tom, že maloletá vycestovala s matkou v lete 2018 vycestovala do USA, potom, ako súd neodkladným opatrením, uznesením Okresného súdu Bratislava IV č.k. 25P/141/2018-15 zo dňa 01.08.2018 nahradil súhlas otca s vycestovaním maloletej, pričom matka sa následne na územie Slovenskej republiky v stanovenej lehote nevrátila.

39. Je pravdou, že matka zostala na území USA s maloletou v rozpore s nariadeným neodkladným opatrením, ktorým bol nahradený súhlas otca s vycestovaním maloletej a bez súhlasu otca maloletej. Z tejto skutočnosti odvodil súd aj svoju právomoc konať a rozhodovať vo veci, napriek tomu, že maloletá je od leta 2018 na území USA.

40. Konajúci súd v konaní vedenom pod sp. zn. B4-13P/13/2019 nahradil súhlas otca s presťahovaním maloletej, keď zohľadnil, že matka, ako jediný rodič, ktorý môže maloletej aktuálne poskytnúť osobnú starostlivosť, sa pri rozhodovaní o tom, že zostane v USA, rozhodovala aj s ohľadom na to, že v USA má nejaké zázemie, na Slovensku žiadne (pokiaľ ide o jej vlastných rodinných príslušníkov), matka upravila svoje pomery, oproti obdobiu, kedy žila na Slovensku (predovšetkým obdobiu, kedy súd rozhodoval o rozvoze manželstva), matka neužíva drogy (v citovanom konaní to preukázala jednak potvrdením o vyšetrení, ale nepriamo to vyplýva aj z dokladov o úrovni starostlivosti o maloletú), dlhodobo riadne pracuje, zabezpečuje pre maloletú zdravotnú starostlivosť, plnenie školskej dochádzky, voľnočasové aktivity, rozhodujúcou skutočnosťou pritom bolo, že otec nemôže aktuálne realizovať výkon osobnej starostlivosti o maloletú a to v dôsledku skutočnosti, že bol odsúdený (v súvislosti s drogovou trestnou činnosťou a začal vykonávať uložený 10 ročný trest odňatia slobody, na základe rozhodnutie Okresného súdu Malacky v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 1T/200/2016), pričom výkon trestu má trvať do 02.03.2018.

41. Vo vzťahu k realizácii styku starej matky s maloletou je oprávnená výhrada starej matky, že matka, tým, že prakticky neumožnila kontakt maloletej so starou matkou dva roky (od vycestovania v lete 2018 do jesene 2020 (č. I. 400 v spise)). Neexistuje racionálne vysvetlenie, aj pri akceptácii rozhodnutia matky realizovať starostlivosť o maloletú na území USA, prečo nemohol pokračovať kontakt s maloletou a starou matkou, napr. aj v časových intenciách o úprave styku starej matky s maloletou, s tým, že by bol realizovaný napr. videohovorom, ako sa napokon v súčasnosti aj realizuje. Ospravedlnením nemôže byť ani skutočnosť, že v roku 2018, pred vycestovaním matky s maloletou do zahraničia, sa začal vzťah matky so starou matkou zhoršovať, obzvlášť nie s ohľadom na skutočnosť, že do vycestovania mala stará matka pravidelný osobný kontakt s maloletou. Hoci matka uvádzala, že zo strany rodiny otca po celý čas vnímala nátlakovosť, nutnosť prispôbiť sa, z komunikácie medzi starou matkou a matkou je zrejmé, že ešte rok pred vycestovaním do USA bol tón komunikácie matky so starou matkou pozitívny (č. I. 390, 391 v spise), matka prejavovala vďačnosť voči starej matke za pomoc pri starostlivosti o maloletú. Ak teda matka vyčíta starej matke, že nedokáže komunikovať s maloletou v angličtine, potrebuje tlmočníkov, je to práve matka, kto túto situáciu tým dvojročným odstrihnutím maloletej zavinil. Ak by k tomu nedošlo, možno predpokladať, že aj dnešná schopnosť komunikovať maloletej v slovenskom jazyku by bola na účely komunikácie s rodinnými príslušníkmi bezproblémová (a to aj bez tretích osôb).

42. Nedôvodná je aj výhrada matky, že maloletú už aktuálny rozsah komunikácie so starou matkou maloletú vyčerpáva (v intenciách uznesenia Krajského súdu v Bratislave č.k. 11CoP/216/2022-215 zo dňa 09.08.2022). Nastavenie komunikácie je rozvrhnuté tak, že sa realizuje v dvojtýždňových intervaloch, vždy cez víkendový deň, v čase, kedy už maloletá môže byť zobudená, po raňajkách a pripravená na komunikáciu, bez toho, aby ju 20 minútový rozsah akokoľvek vyčerpala. Opodstatnenejšou je výhrada, že stará matka v komunikácii zabieha do okolností, ktoré sú aj predmetom nezhôd s matkou maloletej, je pravdou, že maloletá by do týchto nezhôd vťahovaná byť nemala, naopak, malo by sa jednať o výhradne pozitívnu komunikáciu s potenciálom dostatočne zaujať maloleté desaťročné dieťa, bez toho, aby toto malo potreby počas komunikácie venovať sa inej činnosti (či už kresleniu alebo nejakej činnosti na počítači, resp. aby malo potrebu komunikáciu ukončiť predčasne. To už ale úlohou starej matky, aby komunikácia smerovala takto. Je však zároveň úlohou matky maloletej, aby vhodne maloletú usmernila, resp. v prípade, že komunikácia zastane, prípadne maloletá odbieha k iným činnostiam, mala na vedomí, že takéto trávenie komunikácie nie je vhodné a maloletú na to upozornila. Tu súd vidí rezervy na strane matky, v rámci ktorých môže vhodne zasiahnuť a komunikáciu do istej miery pozitívne moderovať a neobmedzovať sa na konštatovanie, že stará matka nedokáže udržať pozornosť maloletej stanovený čas.

43. Podobne neobstojí argument matky množiacimi sa spormi vo vzťahu k starostlivosti o maloletú. Ako inak by mali príbuzní maloletej postupovať, ak nie podaním na súde, či už na území Slovenskej republiky, pokiaľ ide o výkon rozhodnutí, ak tieto nie sú riadne vykonávané, príp. ohľadom otázok starostlivosti o maloletú (napr. aj styku maloletej so starou matkou), resp. v USA ohľadom snahy vrátiť maloletú na územie Slovenska. Výhrada je namieste naopak voči konaniu matky, ktorá zostala na území USA v rozpore s vydaným rozhodnutím. Konajúci súd už v konaní vedenom pod sp. zn. B4-13P/13/2019 (o nahradení súhlasu otca s presťahovaním maloletej do USA) skonštatoval, že sa s postupom matky nemožno stotožniť (a to aj napriek skutočnosti, že možno s ohľadom na všetky okolnosti pochopiť samotné rozhodnutie žiť s maloletou v USA). Taktiež výhrada matky, že stará matka nerefletovala na ponuku matky, že môže prísť do USA je nemiestna, keďže matka si musí byť vedomá, že akokoľvek môže byť jej rozhodnutie ostať s maloletou v USA pochopiteľné s ohľadom na všetky okolnosti (predovšetkým s ohľadom na skutočnosť, že z rodičov je na starostlivosť o maloletú už niekoľko rokov sama, a zrejme ešte niekoľko rokov bude, a to z dôvodu výkonu trestu otcom maloletej), tak potom nemožno vyčítať príbuzným, ktorí ostali na Slovensku, kde vždy žili, že nerefletovali na ponuku matky vycestovať z maloletou do USA. V tejto otázke súd očakáva od matky viac sebareflexie a o to viac konštruktívnejší a pozitívnejší prístup k budovaniu vzťahov s otcom maloletej a jeho príbuznými, ktorí sú aj príbuznými maloletej).

44. Pokiaľ teda ide o úpravu styku starej matky s maloletou súd vyhovel návrhu starej matky (z jej strany formulovanému ako alternatívnemu pre prípad, že súd nevyhoví návrhu z 28.06.2018, teda pôvodnému návrhu starej matky, ktorým začalo konanie), ktorý je súčasťou výroku I. a II. a zodpovedá úprave styku prostredníctvom videohovoru obsiahnutého v uznesení Krajského súdu v Bratislave č.k. 11CoP/216/2022-215 zo dňa 09.08.2022. Toto rozhodnutie súvisí aj so skutočnosťou, že maloletá od roku 2018 žije na území USA, bez toho, aby bolo doposiaľ rozhodnuté príslušným súdom v USA o nariadení jej návratu na územie Slovenskej republiky. Bez ohľadu na to, súd tiež uvádza, že pôvodný návrh starej matky na úpravu styku s maloletou, presahoval navrhovaným rozsahom účel sledovaný ustanovením § 25 ods. 5 zákona rodine. Ten bol sledovaný už pôvodným rozhodnutím Okresného súdu Bratislava IV č.k. 25P/99/2016-44 zo dňa 21.11.2016, ktorý rozsah by súd aj za predpokladu, že by prichádzalo do úvahy rozhodovanie o osobnom styku starej matky s maloletou, považoval na z pohľadu citovaného ustanovenia za dostatočný. To isté platí o aj o navrhovanej osobitnej úprave styku maloletej počas prázdnin (či už by to bola podľa pôvodného návrhu polovica mesiaca júl a polovica mesiaca august, alebo mesiac súvisle od polovice júla do polovice augusta). Takto široká úprava styku so starou matkou by nedôvodne obmedzovala možnosť maloletej tráviť čas (a treba povedať že sa jedná o čas prázdnin) s rodičom, konkrétne s matkou. Ak stará matka argumentovala (v pôvodnom návrhu), že dôvodom je, aby mohla maloletú vodiť za otcom do výkonu trestu, tak potom treba uzavrieť, že toto nie je účel ustanovenia § 25 ods. 5 zákona o rodine, keďže účelom tohto ustanovenia je úprava styku maloletého dieťaťa s blízkymi osobami v prípade, že to vyžadujú pomery v rodine (smerované ale k tomu, že kontakt nemajú blízke osoby, nie rodič) a nie suplovanie, prípadne doplnenie úpravy styku s rodičom v prípade, že tento sám nemá možnosť sa slobodne s maloletou stretávať (v tomto prípade z dôvodov zavinených otcovým trestnoprávne postihnutým konaním) a to aj pri rešpektovaní práv otca ako rodiča.

45. Pokiaľ ide o samotné prázdniny, do úvahy by prichádzala možnosť, že by sa maloletá stretávala so starou matkou počas prázdnin v kratšom časovom úseku (dva týždne, prípadne týždeň). K tomu ale je potrebné uviesť, že maloletá sa v rámci pohovoru (zvuková nahrávka tvorí súčasť spisu B4-13P/13/2019) vyjadrila, že si takéto odlúčenie od matky nevie predstaviť a súd tento postoj maloletej, aj pri prihladnutí na skutočnosť, že sa nejedná o úpravu s rodičom, ale o úpravu s blízkou osobou, akceptoval. Aj pri vyššie uvedených výčitkách smerovaných k matke, nemožno pri zohľadňovaní záujmu maloletej vystaviť ju teraz, kedy možno uzavrieť, že vzťah k starej matke sa v zásade znovu buduje, situácii, že by vycestovala za starou matkou na Slovensko, a bez prítomnosti svojej aktuálne vzťahovo najbližšej osoby, by mala stráviť niekoľko dní v prostredí, ktoré je pre ňu cudzie. Otázka má aj ekonomický rozmer, matka je osobou, na ktorej stojí prakticky celá ťarcha starostlivosti o maloletú, výška vyživovacej povinnosti otca je na úrovni sumy okolo 36 eur, argument, že si riadne plní vyživovaciu povinnosť, sa tak nerovná záveru, že táto vyživovacia povinnosť a jej plnenie sa rovná uspokojovaniu oprávnených potrieb maloletej. Inak povedané, matke by táto suma pravdepodobne nepostačovala ani náklady spojené s dopravou maloletej a bola by na ňu (podľa návrhu starej matky) prenesená ťarcha nákladov spojených s realizáciou styku, ktoré súd považuje za vhodnejšie použiť na financovanie potrieb maloletej. Za týchto okolností je schodnejšou v prípade úprimného záujmu starej matky dohoda s matkou (matka deklarovala, že nebráni styku starej matky s maloletou v USA, za predpokladu, že bude styku účastná) ohľadom realizácie osobného styku v mieste aktuálneho pobytu maloletej v USA (hoci si súd uvedomuje, že táto alternatíva môže mať svoje limity taktiež v ekonomických možnostiach starej matky).

46. Týmto rozsudkom sa zároveň mení rozsudok Okresného súdu Bratislava IV č.k. 25P/99/2016-44 zo dňa 21.11.2016 doposiaľ upravujúci styk starej matky s maloletou, nakoľko sa v jeho prípade už jedná o úpravu, ktorá nezodpovedá jednak skutočnosti, že maloletá je aktuálne v USA, a jednak nezodpovedá ani skutočnosti, že tunajší súd v konaní vedenom pod sp. zn. B4-17P/18/2019 nahradil (hoci zatiaľ neprávoplatne) súhlas otca maloletej s jej presťahovaním do USA. Zároveň sa zrušuje uznesenie Okresného súdu Bratislava IV. č.k. 14P/1/2020-201 zo dňa 18.05.2022 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave č.k. 11CoP/216/2022-215 zo dňa 09.08.2022, ktoré doposiaľ upravovalo styk prostredníctvom aplikácie SKYPE medzi maloletou a starou matkou. V tejto súvislosti súd zdôrazňuje, že to neznamena, že neexistuje úprava styku starej matky s maloletou. Po prvé, úprava výroku rozsudku je identická s úpravou zrušovaného uznesenia, a po druhé, do právoplatnosti rozsudku uznesenie zrušené nie je. Súd opätovne apeluje na matku, aby bola reálne súčinná pri realizácii styku tak starej matky, ako aj otca maloletej s maloletou, a to tak pokiaľ ide o dodržiavanie stanovených časových intervalov, ako aj motivovaniu maloletej a pôsobeniu na ňu, aby táto komunikácia bola plnohodnotná a vzájomne obohacujúca tak, ako je to s ohľadom na rodinné vzťahy žiaduce. V oboch prípadoch, tak pokiaľ ide o realizáciu styku maloletej so starou matkou, ako aj o styk s otcom (a tiež vo vzťahu k povinnosti matky pravidelne otca informovať o maloletej) sú na tunajšom súde vedené konania o výkon rozhodnutia. Súd bude skutočnosť, či sú tieto rozhodnutia v praxi realizované, v týchto konaniach vyhodnocovať, a v prípade potreby pristupovať aj k potrebným opatreniam.

47. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, kedy žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Súd nevidel dôvod na priznanie trov konania ani z pohľadu ustanovenia § 55 Civilného mimosporového poriadku. Súd už vyššie uvádzal, že úprava styku maloletého dieťaťa s blízkymi osobami nemá suplovať styk maloletého dieťaťa s rodičom, alebo dopĺňať prípadnú osobitnú úpravu maloletého dieťaťa s rodičom, tak ako bol napokon formulovaný a argumentovaný aj pôvodný návrh matky. Hoci spôsob, akým matka zrealizovala svoje rozhodnutie ostať v USA súd vyhodnotil ako nesprávny, táto skutočnosť podľa súdu neodôvodňuje aplikáciu ustanovenia § 55 Civilného sporového poriadku, obzvlášť za situácie, že samotné rozhodnutie matky, ako jediného rodiča, v ktorého možnostiach je aktuálne osobne sa starať o maloletú (s tým, že otec je vo výkone trestu odňatia slobody), hľadať priestor pre seba aj maloletú v USA, súd považoval za pochopiteľné.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.